

Sygn. akt VII U 1213/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 sierpnia 2021 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Renata Gąsior

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 3 sierpnia 2021 r. w Warszawie

sprawy A. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o emeryturę pomostową

na skutek odwołania A. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 16 sierpnia 2018 roku, znak: (...)

1. oddała odwołanie,

2. zasądza od odwołującego A. K. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. kwotę 180,00 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Renata Gąsior

UZASADNIENIE

A. K., reprezentowany przez pełnomocnika, będącego adwokatem, w dniu 10 września 2018 r. złożył do Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. odwołanie od decyzji z dnia 16 sierpnia 2018 roku, znak: (...), odmawiającej przyznania na jego rzecz prawa do emerytury pomostowej. Pełnomocnik wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie odwołującemu emerytury pomostowej od dnia 1 kwietnia 2018 r. oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odwołania pełnomocnik wskazał, że ubezpieczony spełnia wszystkie przesłanki uprawniające go do nabycia prawa do emerytury pomostowej, bowiem przedstawił odpowiednie świadectwo pracy w warunkach szczególnych z (...) Sp. z o.o. – firmy outsourcingowej, od której Huta wynajmowała pracowników. Przedmiotowe świadectwo potwierdza, że praca odwołującego jako elektryka na stalowni jest wymieniona w pkt. 14 załącznika nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych – „pracy przy bezpośrednim sterowaniu procesami technicznymi mogącymi spowodować awarię techniczną z poważnymi skutkami dla bezpieczeństwa publicznego”. Pełnomocnik wskazał, że pracodawca złożył również odpowiednie zgłoszenie (...) za odwołującego. Ponadto pełnomocnik podkreślił, że pracownicy Huty wykonujący prace wymienione w ww. wykazie, a także Ci, którzy pracowali w Hucie na podstawie umowy o pracę z podmiotem pośredniczącym (...) Sp. z o.o. uzyskali prawo do emerytur pomostowych (odwołanie, k. 3-6 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o zawieszenie postępowania w sprawie na podstawie art. 177 § 1 pkt 3 k.p.c. (k. 21 a.s.).

W piśmie procesowym z dnia 4 lutego 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu swojego stanowiska organ rentowy wskazał, że w związku z powyższym odwołaniem organ rentowy prowadził postępowanie wyjaśniające z firmą (...) w związku z dodatkowymi dokumentami dotyczącymi wykazów stanowisk pracy w szczególnych warunkach w AcelorMittal W., gdzie był zatrudniony za pośrednictwem (...) Sp. z o.o. złożonymi wraz z odwołaniem. W związku z brakiem kontaktu ze strony firmy (...) organ rentowy nie znalazł podstaw do zmiany decyzji z dnia 16 sierpnia 2018 r., ponieważ nie udowodniono pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze po dniu 31 grudnia 2008 r. w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych (pismo ZUS z dnia 4 lutego 2019 r., k. 37-38 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. K., urodzony w dniu (...) jest z zawodu technikiem – elektronikiem, posiada tytuł mistrza w zawodzie elektromechanik aparatów elektrycznych oraz świadectwo kwalifikacyjne uprawniające do zajmowania się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci na stanowisku eksploatacji w zakresie obsługi, konserwacji, remontów dla urządzeń i sieci elektroenergetycznych wytwarzających, przetwarzających, przesyłających i zużywających energię elektryczną: urządzenia, instalacje energetyczne o napięciu nie wyższym niż 1kV, urządzenia elektrotermiczne, urządzenia do elektrolizy, aparatura kontrolno – pomiarowa oraz urządzenia instalacje automatycznej regulacji, sterowania i zabezpieczeń urządzeń i instalacji (świadectwo dojrzałości z 14 czerwca 1974 r. a/o, dyplom z 23 marca 1983 r. a/o, świadectwo kwalifikacyjne z 24 maja 2010 r. a/o).

W dniu 11 lutego 2013 r. A. K. został zatrudniony w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. na stanowisku elektryka na podstawie umowy o pracę na okres próbny do dnia 10 maja 2013 r., a następnie na podstawie umowy o pracę czas określony od dnia 11 maja 2013 r. do 10 maja 2015 r. w pełnym wymiarze czasu pracy, jako miejsce wykonywania pracy oznaczono Wydział UR S. znajdujący się na terenie (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. przy ul. (...) (umowa o pracę z dnia 11 lutego 2013 r. a/o, umowa o pracę z dnia 10 maja 2013 r. a/o).

Jego praca polegała na usuwaniu awarii, przeglądach technicznych urządzeń pracujących, naprawie uszkodzonych urządzeń w wydziale stalowni. Awarie były usuwane na bieżąco. Piec znajdował się w bunkrze betonowym gdzie panowała wysoka temperatura i zdarzały się częste awarie wyłączników oraz kabli. Przy piecu lub w kabinie w pobliżu bunkra elektryk przebywał w trakcie przeglądu i w trakcie awarii. Piec posiada zabezpieczenia na wypadek awarii. Zabezpieczenie wyłącza główne zasilanie. Jeśli nie było awarii pieca lub suwnicy to odwołujący przechodził tzw. ścieżkę po hali i kontrolował stan techniczny znajdujących się tam urządzeń, wykonywał prace zlecone z zakresu elektryki. Odwołujący zajmował się także obsługą suwnic, którymi transportuje się stal (zeznania świadków: I. S. k. 54 – 55, S. H. k. 56, L. U. k. 56 – 57, R. R. k. 57-58, zeznania odwołującego A. K. k. 58 – 59 a.s.).

W dniu 15 maja 2015 r. ww. pracodawca wystawił ubezpieczonemu świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w którym zaświadczył, że w okresie od dnia 11 lutego 2013 r. do dnia 10 maja 2015 r. na stanowisku elektryka A. K. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze polegające na bezpośrednim sterowaniu procesami technicznymi mogącymi spowodować awarię techniczną z poważnymi skutkami dla bezpieczeństwa publicznego wymienione w pkt. 14 załącznika nr 2 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (świadectwo pracy z dnia 15 maja 2015 r., k. 45 a.r.).

W dniu 3 kwietnia 2018 r. ubezpieczony złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniosek o emeryturę pomostową wraz z świadectwami pracy, jak i świadectwem wykonywania pracy w szczególnych warunkach. W toku postępowania wyjaśniającego z pracodawcą (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. organ rentowy zwrócił się o przesłanie zakresu czynności i obowiązków odwołującego oraz wykazu stanowisk na których wykonywana jest praca w warunkach szczególnych w zakładzie po 31 grudnia 2018 r. W odpowiedzi zakład pracy poinformował, że A. K. w okresie zatrudnienia na stanowisku elektryka wykonywał czynności obejmujące prace przy bezpośrednim sterowaniu

procesami technicznymi mogącymi spowodować awarię techniczną z poważnymi skutkami dla bezpieczeństwa publicznego oraz wskazał, że za ubezpieczonego zostały odprowadzone składki na Fundusz Emerytur Pomostowych (wniosek z dnia 3 kwietnia 2018 r., k. 62 a.r., pismo ZUS z dnia 8 czerwca 2018 r., k. 70 a.r., pismo (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. z dnia 11 lipca 2018 r., k. 72 a.r.).

Decyzją z dnia 16 sierpnia 2018 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. odmówił A. K. prawa do emerytury pomostowej, ponieważ po dniu 31 grudnia 2018 r. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i ust. 3 ustawy o emeryturach pomostowych, wykazanej w załączniku nr 1 lub nr 2 do tej ustawy. Organ rentowy nie zaliczył do pracy warunkach szczególnych okresu zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. od 11 lutego 2013 r. do 10 maja 2015 r., ponieważ z przedłożonych dokumentów nie można stwierdzić, że w tym okresie świadczył prace w warunkach szczególnych. Zakład (...) podkreślił, że pracodawca pomimo złożenia za ubezpieczonego zgłoszenia o pracy w warunkach szczególnych (...), nie przesłał zakresu czynności i obowiązków, oraz w niewystarczający sposób udokumentował, że praca na stanowisku elektryka podlega zakwalifikowaniu do pracy wymienionej w załączniku nr 2 pkt. 14 do ustawy o emeryturach pomostowych z dnia 19 grudnia 2008 r. tj. prace przy bezpośrednim sterowaniu procesami technicznymi mogącymi spowodować awarię techniczną z poważnymi skutkami dla bezpieczeństwa publicznego. Organ rentowy uznał za udowodnione okresy składkowe w ilości 40 lat, 5 miesięcy i 12 dni, nieskładkowe w ilości 1 roku, 4 miesięcy i 5 dni, łącznie 41 lat, 9 miesięcy i 17 dni, natomiast staż pracy w warunkach szczególnych w ilości 16 lat, 3 miesięcy i 28 dni (decyzja ZUS z dnia 16 sierpnia 2018 r., k. 76 a.r.).

A. K. odwołał się od powyższej decyzji inicjując niniejsze postępowanie (odwołanie, k. 3-6 a.s.).

W toku postępowania, (...)Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy celem ustalenia, czy praca wykonywana przez odwołującego A. K. w okresie od 11 lutego 2013 r. do 10 maja 2015 r. była pracą w warunkach szczególnych w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych (postanowienie z dnia 12 kwietnia 2019 r., k. 59 a.s.).

W opinii z dnia 1 czerwca 2019 r. biegła sądowa z zakresu (...) wskazała, że z obowiązujących w zakładzie (...) Sp. z o.o., wewnętrznych unormowań, wynika, że elektrycy firmy (...) Sp. z o.o., nie byli uprawnieni do wykonywania prac elektrycznych, bez nadzoru. Biegła zaznaczyła, że wystawione przez (...) Sp. z o.o. świadectwo pracy kwalifikuje zatrudnienie odwołującego, w okresie od 11 lutego 2013 r. do 10 maja 2015 r., na stanowisku elektryka, do prac wymienionych w pkt. 14 załącznika nr 2 ustawy z dnia 19.12.2008r. o emeryturach pomostowych. Biegła podkreśliła, że wskazany punkt dotyczy prac przy bezpośrednim sterowaniu procesami technicznymi mogącymi spowodować awarię techniczną z poważnymi skutkami dla bezpieczeństwa publicznego. Praca o szczególnym charakterze, musi więc spełniać łącznie wszystkie przesłanki określone w charakterystyce stanowiska przedstawionego w załączniku nr 2 pkt 14 ww. ustawy, a przesłankami tymi są: bezpośrednie sterowanie procesami technologicznymi, zagrożenie wystąpieniem poważnej awarii przemysłowej, skutki awarii (zagrożenie) dla bezpieczeństwa publicznego. Warunkiem decydującym jest wykonywanie pracy polegającej na bezpośrednim sterowaniu, to jest pracy wykonywanej przez osoby wyspecjalizowane w obsłudze urządzeń, maszyn i instalacji, niezbędne do zapewnienia pełnej kontroli parametrów sterowanych urządzeń, a nie ich naprawiania lub konserwowania. Odwołujący nie sterował bezpośrednio żadnym procesem technicznym, przy zdefiniowaniu, iż proces to uporządkowany w czasie ciąg zmian i stanów zachodzących po sobie technologiczny, mechaniczny. Odwołujący, zajmował się zabezpieczeniem technicznym pod kątem zapewnienia sprawności urządzeń stalowni. Prace naprawcze i monterskie, nie spełniają warunku bezpośredniego sterowania procesem lub obiektem technicznym. Sterowaniem procesem wytopu stali zajmuje się operator wytapiania stali. Ponadto biegła zwróciła uwagę, że produkcja (...) Sp. z o.o. nie stwarzała zagrożenia wystąpieniem awarii przemysłowej, a tym samym nie występowały skutki awarii (zagrożenie) dla bezpieczeństwa publicznego. Na stronie Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w W. w zamieszczonych wykazach zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, zlokalizowanych na terenie województwa (...), nie ma wymienionej Huty (...) Sp. z o.o. Tylko poważne awarie przemysłowe, mogą łączyć się ze skutkami dla bezpieczeństwa publicznego. Reasumując biegła wskazała, że praca wykonywana przez odwołującego w okresie od 11 lutego 2013 r. do 10 maja 2015 r. nie została udokumentowana jako praca w warunkach szczególnych lub

o szczególnym charakterze, w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych (opinia biegłego sądowego z zakresu (...), k. 62-74 a.s.).

Postanowieniem z dnia 30 lipca 2020 r. Sąd (...)Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy z wyłączeniem M. M. (postanowienie z dnia 30 lipca 2020 r., k. 154 a.s.).

W opinii z dnia 30 września 2020 r. biegły sądowy z zakresu (...) wskazał, że pracę jaką wykonywał odwołujący, w żadnym stopniu nie można uznać za pracę podlegającą pozycji 14 załącznika nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych. Nie ma żadnego dowodu, na twierdzenie, że czynności jakie wykonywał elektryk A. K. oraz L. F. i J. K., miały cokolwiek wspólnego z odpowiedzialnością za bezpieczeństwo publiczne. A. K., L. F. i J. K. nie wykonywali żadnych prac odbiegających zakresem, od prac wykonywanych przez tysiące elektryków zatrudnionych w zakładach przemysłowych oraz wydobywczych. Zdaniem biegłego powoływanie się odwołującego na prace wykonywane przez panów L. F. i J. K. nie jest trafne, bowiem jak wynika akt osobowych L. F. i J. K., wykonywali oni w okresie zatrudnienia w ArcelorMittal różne inne prace niż A. K., także nie przystające do kryteriów wymienionych w pozycji 14 załącznika nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych. Prace wymienione w pozycji 14 załącznika nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych, mogą znaleźć się ewentualnie w wykazach zakładów o zwiększonym ryzyku, bądź w zakładach o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, a takim zakładem nie jest Huta (...). Biegły wyjaśnił, że praca w warunkach szczególnych, to nie to samo, co praca o szczególnym charakterze. W rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych, praca w warunkach szczególnych związana jest ze znacznym obciążeniem fizycznym. Konieczne jest zatem udowodnienie przekroczeń efektywnego wydatku energetycznego, bądź obciążenia statycznego, o czym mówi art. 3 ustęp 1 i 2 ustawy. Natomiast praca o szczególnym charakterze wiąże się ze znacznym obciążeniem psychicznym. Biegły wskazał, że huta (...) nie spełnia kryteriów zakładu o zwiększonym ryzyku, ani kryteriów zakładu o dużym ryzyku, wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Biegły uznał, że pracę, jaką wykonywał odwołujący, w żadnym stopniu nie można uznać za pracę podlegającą pozycji 14 załącznika nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych. Nie ma żadnego dowodu, na twierdzenie, że czynności jakie wykonywali elektryk A. K. oraz L. F. i J. K., miały cokolwiek wspólnego z odpowiedzialnością za bezpieczeństwo publiczne (opinia biegłego sądowego z zakresu (...), k. 162 – 186 a.s.).

Powyższy stan faktyczny, Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach niniejszej sprawy i aktach rentowych oraz osobowych odwołującego. Zdaniem Sądu, powołane wyżej dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Nie były one przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy.

Podobnie zeznania zarówno przesłuchanych świadków I. S., S. H., L. U., R. R. oraz zeznania odwołującego A. K. zasługiwały na wiarę, ponieważ w przeważającej mierze zarówno świadkowie jak i ubezpieczony w taki sam sposób prezentowali czynności, jakie wykonywał ubezpieczony na stanowisku elektryka. Świadkowie byli zgodni co do tego, że do jego obowiązków należało przede wszystkim usuwanie awarii, przeglądy technicznych urządzeń pracujących, naprawa uszkodzonych urządzeń w wydziale stalowni, a także kontrola stanu technicznego poszczególnych urządzeń oraz obsługa suwnic, którymi transportuje się stal. Zeznania ww. świadków różniły się w niewielkim stopniu, w szczególności w zakresie oceny możliwych skutków nie usunięcia awarii w odpowiednim czasie, którymi mógł być wybuch, bądź nie. W tym zakresie Sąd nie oparł się na zeznaniach świadków ani odwołującego, bowiem kwestia ta miała drugorzędne znaczenie, a sam fakt istniejących zagrożeń dla bezpieczeństwa publicznego związanego ściśle z wykazem stanowiącym załącznik do ustawy o emeryturach pomostowych Sąd oceniał na podstawie opinii biegłych specjalistów z zakresu bhp, którzy posiadali w tym zakresie wiadomości specjalne.

Ustalając stan faktyczny w niniejszej sprawie, Sąd Okręgowy oparł się przede wszystkim na wskazanych powyżej opiniach biegłych sądowych z zakresu (...) i A. P.. Sąd podzielił ww. opinie w zakresie, w jakim biegli zgodnie stwierdzili, że wykonywane przez odwołującego prace elektryka polegające na zabezpieczaniu technicznym pod kątem zapewnienia sprawności urządzeń stalowni, a więc prace naprawcze i monterskie nie są objęte wykazami

stanowiącymi załącznik nr 1 i nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych. W tym zakresie Sąd Okręgowy uznał sporządzone opinie za przekonujące, rzeczowe i merytorycznie uzasadnione. Biegli ponadto szczegółowo odnieśli się do wystawionego przez pracodawcę świadectwa pracy w warunkach szczególnych, kwalifikującego zatrudnienie odwołującego, w okresie od 11 lutego 2013 r. do 10 maja 2015 r., na stanowisku elektryka, do prac wymienionych w pkt. 14 załącznika nr 2 ustawy z dnia 19.12.2008 r. o emeryturach pomostowych. Biegli byli zgodni co do tego, że wskazany punkt dotyczy prac przy bezpośrednim sterowaniu procesami technicznymi mogącymi spowodować awarię techniczną z poważnymi skutkami dla bezpieczeństwa publicznego, jak również, co do tego, że (...) Sp. z o.o. nie stwarzała zagrożenia wystąpieniem awarii przemysłowej, a tym samym nie występowały skutki awarii (zagrożenie) dla bezpieczeństwa publicznego. A tym samym z żadnych dowodów zgromadzonych w sprawie ani z zeznań świadków nie wynika, aby odwołujący bezpośrednio sterował procesami technologicznymi, aby w zakładzie pracy występowało zagrożenie poważną awarią przemysłową, z możliwymi skutkami awarii (zagrożenie) dla bezpieczeństwa publicznego. Z kolei warunkiem decydującym jest wykonywanie pracy polegającej na bezpośrednim sterowaniu, to jest pracy wykonywanej przez osoby wyspecjalizowane w obsłudze urządzeń, maszyn i instalacji, niezbędne do zapewnienia pełnej kontroli parametrów sterowanych urządzeń, a nie ich naprawiania lub konserwowania. Tym samym nie wykonywał on stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prac, o których mowa w pkt. 14 załącznika nr 2 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych.

Sąd miał na uwadze, że pełnomocnik reprezentujący odwołującego zgłaszał zastrzeżenia do opinii biegłych z zakresu bhp. Pełnomocnik reprezentujący odwołującego koncentrował swoje uwagi wobec tego, że jego zdaniem należało uznać, że odwołujący wykonywał pracę w warunkach szczególnych, bowiem pracujący na tych samych stanowiskach L. F. i J. K. mają przyznaną emeryturę pomostową, zaś drugą z okoliczności było jego zdaniem nieprawidłowe uznanie przez biegłych, że (...) Sp. z o.o. nie jest zakładem o zwiększonym ryzyku albo dużym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej. Sąd miał jednak na uwadze, że biegli w swych opiniach wnikliwie odnieśli się do zastrzeżeń i udzielili obszernych i logicznych wyjaśnień oraz odpowiedzi dotyczących spornych kwestii. W konsekwencji Sąd doszedł do wniosku, że dalsze zastrzeżenia pełnomocnika reprezentującego odwołującego co do opinii biegłych zgłaszane w kolejnych pismach procesowych stanowiły jedynie polemikę z prawidłowymi ustaleniami dokonanyymi przez biegłych, z którymi Sąd w pełni się zgodził.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie A. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. z dnia 16 sierpnia 2018 roku, znak: (...), jako niezasadne podlegało oddaleniu.

Na wstępie należy zważyć, że zgodnie z art. 148¹ § 1 kodeksu postępowania cywilnego (Dz.U. z 2021 r. poz. 11) Sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, Sąd uzna – mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych – że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Analizując treść złożonych przez strony i zgromadzonych w aktach rentowych dokumentów, Sąd uznał, że okoliczności faktyczne nie były w sprawie sporne. Spór nie dotyczył faktów lecz prawa, wobec czego Sąd na podstawie art. 148¹ § 1 k.p.c. uznał, że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne, co w konsekwencji pozwoliło na rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym.

Zgodnie z treścią art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1924) prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
2. ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
3. osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;

4. ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;

5. przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;

6. po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

7. nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Prawo do emerytury pomostowej zgodnie z art. 49 ustawy o emeryturach pomostowej przysługuje również osobie, która:

1. po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

2. spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;

3. w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle wykładni językowej art. 4 i art. 49 ustawy z 2008 r. o emeryturach pomostowych, jest legitymowanie się określonym stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy, a więc po dniu 1 stycznia 2009 r. W przypadku kiedy osoba ubiegająca się o to świadczenie nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy „szczególnej” według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do „nowego” świadczenia jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy (okres prac) można kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych w rozumieniu dziś obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 ustawy) lub o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 3 ustawy). Innymi słowy brak jest podstaw prawnych do przyznania emerytury pomostowej ubezpieczonemu, którego dotychczasowy okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, dziś nie może być tak kwalifikowany (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2012 r., sygn. akt II UK 164/11, wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 2 kwietnia 2014 r., III AUa 2302/13).

W rozpatrywanej sprawie kwestią sporną było to, czy ubezpieczony po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie zaliczył do pracy warunkach szczególnych okresu zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. od 11 lutego 2013 r. do 10 maja 2015 r. Odwołujący zaś domagał się zaliczenia ww. okresu do stażu pracy w warunkach szczególnych.

Prace w szczególnych warunkach – zgodnie z treścią art. 3 ust 1 ustawy o emeryturach pomostowych - to prace związane z czynnikami ryzyka wymienionymi w art. 3 ust 2 ustawy, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które pomimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku. Wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr:1 do ustawy. Z kolei prace o szczególnym charakterze – zgodnie z art. 3 ust. 3 ustawy o emeryturach pomostowych - to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności

psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się; wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy.

W niniejszej sprawie, A. K. dysponował świadectwem wykonywania pracy w warunkach szczególnych, w którym pracodawca potwierdził, że w okresie od dnia 11 lutego 2013 r. do dnia 10 maja 2015 r. na stanowisku elektryka odwołujący stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze polegające na bezpośrednim sterowaniu procesami technicznymi mogącymi spowodować awarię techniczną z poważnymi skutkami dla bezpieczeństwa publicznego wymienione w pkt. 14 załącznika nr 2 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych. Stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach szczególnych nie ma jednak charakteru wiążącego i podlega kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie jest bowiem dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., a tylko dokumenty wystawione przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast omawiane świadectwo traktuje się w postępowaniu sądowym jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno, co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej. Sąd, a także organ rentowy, są zatem uprawnione do weryfikacji danych zawartych w świadectwie wykonywania prac w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze, wystawionym przez pracodawcę. Jeżeli świadectwo to zawiera dane, które nie są zgodne z prawdą, nie mogą na jego podstawie dokonać ustaleń, od których uzależnione jest prawo do świadczeń emerytalnych. To samo dotyczy ujawnienia okoliczności, że wskazane w zaświadczeniu pracodawcy stanowisko pracy wykonywanej w szczególnych warunkach nie figuruje w wykazie powołanym w tym zaświadczeniu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2004 r., I UK 15/04).

Tym samym organ rentowy był uprawniony do zakwestionowania przedstawionej przez skarżącego dokumentacji. Sąd natomiast ustalił zakres faktycznie świadczonych przez wnioskodawcę czynności w oparciu o zeznania świadków i samego odwołującego wobec braku szczegółowej dokumentacji dotyczącej charakterystyki jego pracy na zajmowanym stanowisku elektryka w aktach osobowych załączonych do akt sprawy przez pracodawcę. Z zeznań świadków I. S., S. H., L. U., R. R. oraz odwołującego A. K. wynika, że w okresie od dnia 11 lutego 2013 r. do dnia 10 maja 2015 r. na stanowisku elektryka odwołujący pracował w wydziale stalowni. Jego praca polegała na usuwaniu awarii, przeglądach technicznych urządzeń pracujących, naprawie uszkodzonych urządzeń, kontroli stanu technicznego poszczególnych urządzeń znajdujących się w hali, ponadto zajmował się obsługą suwnic, którymi transportuje się stal. W tym miejscu wskazać należy, że prace naprawcze i kontrolne oraz modernizacyjne jakie wykonywał odwołujący nie odpowiadają charakterystyce prac, o których mowa w pkt. 14 załącznika nr 2 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych. Ponadto nie można uznać, aby produkcja (...) Sp. z o.o. stwarzała zagrożenia wystąpieniem awarii przemysłowej, a tym samym aby występowały skutki awarii (zagrożenie) dla bezpieczeństwa publicznego. Reasumując z żadnych dowodów zgromadzonych w sprawie ani z zeznań świadków nie wynika, aby odwołujący bezpośrednio sterował procesami technologicznymi oraz aby w zakładzie pracy występowało zagrożenie poważną awarią przemysłową, z możliwymi skutkami awarii (zagrożenie) dla bezpieczeństwa publicznego. Z kolei warunkiem decydującym jest wykonywanie pracy polegającej na bezpośrednim sterowaniu, to jest pracy wykonywanej przez osoby wyspecjalizowane w obsłudze urządzeń, maszyn i instalacji, niezbędne do zapewnienia pełnej kontroli parametrów sterowanych urządzeń, a nie ich naprawiania lub konserwowania. Tym samym odwołujący nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prac, o których mowa w załącznik nr 1 i nr 2 do ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych.

Analizując art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych wskazać należy, że M. W. nie spełnia wszystkich warunków do otrzymania emerytury pomostowej wskazanych w art. 4 w związku z art. 49 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych. Wprawdzie urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r., ma okres składkowy i nieskładkowy przekraczający 25 lat i ukończył 60 lat. Po dniu 31 grudnia 2008 r. ubezpieczony nie wykonywał jednak prac

w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

W świetle powyższych okoliczności, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c. oddalił odwołania ubezpieczonego A. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 16 sierpnia 2018 roku, znak: (...)o czym orzekł w sentencji wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego, Sąd orzekł w pkt 2 wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., zasądając od A. K. na rzecz organu rentowego kwotę 180 zł, której wysokość została ustalona na podstawie § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 265).

SSO Renata Gąsior